

Makói Független Újság

POLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztő: felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLÉ.

Alapította:
DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy hóra 1 K.20
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Fél évre 14 korona | E 26 hóra 40

Makó, a makói katonákért

Nemes akció indul meg a napokban. Makóiak indítják meg a mozgalmat, élükön a szívóságáról a nemességéről köztudott és áldott Návay Arankával. A mi hős fiaink karácsonyáról van szó, azokról a drága jó hű hősekről akik immár a harmadik keszves telet kürdik vérszomolyba ástunk.

Harmadszor lesz szuronyos karácsonya a magyar katonának a világháború kegyetlen vésztáján. A nemzet, amely itthon a maga másik harcolt vereséi, a harcok akármilyen fordulatában is csak büszke alásáttal és érado szerzetettel gondol aokra, akiknek foghatatlan bátorsága, halálai és szenvedései nem törődő nagy elszántsága nélkül hiába volna itthon minden tűrés, kiknek boszúóklé, ha fái nem támadt volna, síró szemmel nézhetnénk az idén Erdély karácsonyát.

De mitör a karácsony aranyos érvénybe vonódik szobáinkba, akkor megérhetetlen szeretet minden gazdasága, áldozatkészsége, nemessége feltör ödik szívünkben és nem lehet áldozat, nem lehet teher, amit azért hordozunk és azért viselünk, hogy karácsony legyen a harotéren is, hogy frontjainkon a szeretet ajándékával fusson végig a nemzet hódolójának szírávávirat.

Makó város községéhez fordulunk. Mindenkihez akinek lakásában csak egy szírája el a hálnak a dícső hősek iránt, hogy mindenki tehetsége szerint áldozzon a makói katonák karácsonyjának melegebbé, édezebbé tésére.

Makói katonák szeretet ajándékáról van szó. A makói katonákat megvendégelő a karácsonyi ajándékkal előtő bizottság, melynek egyik mozgatója Markovits Manó dr. csanádi főispán, akit ebben a munkájában, kell hogy minden makói ember pártállásra való tekintet nélküli támogasson, úgy tervezi ezt a dolgot, hogy csak is a makói katonáknak tehát a 46-ik gyalogezred, az 5-ik honvéd gyalogezred és a Makón állomásozó 2-ik honvéd gyalogezred katonáit ajándékozza meg karácsonykor.

Makón gyűjtik össze az aján-

dóknak valókat. Makói kesz fogják becsomagolni a makói katonáknak elküldeni. Kell tehát, hogy minden makói ember lelkes örömmel hozza meg a tehetségehez mért áldozatot a nemes cél érdekében.

Makói asszonyok állítják majd az előlő édes holmikat, makói gyermekek fogják összegyűjteni a megajándékozáshoz szükséges pénzt. A makói iskolás gyermekek fogják majd becsomagolni és elküldeni a harotérra, a hős apáknak, hős testvéreink az itthoniak szeretet megnyilvánulását.

Mert nemcsak haragni és füstölteni valókat akarunk küldeni a katonáknak, hanem sok olyan dolgot amire a katonának szüksége van csakfőn a lövészetekben, például szappant, sebkezdőt, cérnát, tűt, gombot, csuszát, bicakát, pipét, noteszt s más sokféle hasznos holmit. Eekre kell a pénz.

Makó város népe méltó fogadradni régi jó hírnevéhez s úgy elfogja látni kürdő hős fiait, hogy a többi katonák is, akik körülötök vannak, magirigyik a makóikat.

S milyen örömtök lesz a mi drága véreinknek, de még nagyobb lesz a mi örömtök, hogy egy kis időre a figyeimünk révén legalább gondolatban együtt lehetünk szent karácsony ünnepeán az érettünk szenvedőkkel és érettünk kürdőkkel.

Makó népe!

Adakozzunk a makói katonák karácsonyi ajándékára.

— Érdekes eset. Két német tisztet ebédre hívtak meg magyar családboz. Az ebéd finom hus levestel kezdődött, — aztán tekintettel a német vendégekre — tojás előétel következett. Majd fő t marhahúst találtak fel gardeg körítéssel. A német tisztok megették a levest, megették az előtelet és ettek a marhahusból. Mikor azonban még peosenyeillat kezdett terjengeni a szobában, felálltak, összehúzták a bokájukat és azt mondták: Bocsánat, ne vegyék sértésnek, de nem ehetünk többet. Mig szüleink és testvéreink ott-hen csak a legszükségesebbet fogyasztják, mi nem élveshetünk vig lakomát.

Orsovát visszafoglalták a szövetséges csapatok.

Orsova ismét a miénk, a hős bajor és magyar népfelkelő csapatok visszafoglalták és megszünt a tizhetes oláh uralom.

November 13-án az egész ország területe felszabadult az orvul betört oláh lordák uralma alól. Orsova volt a legutolsó hely amely az ellenség még bíróságában tartott. Tiz hélig volt ura a városnak az oláh sereg, amely az ellenkezőleg legelkeseredettebb ellenállást fejtette ki, de végül is véres fejjel volt kénytelen uralmának utolsó maradvékát is feladni. A bátor bajor csapatok és a hős magyar honvéd népfelkelők Orsovát szívós utcai harcok után hétfőn visszafoglalták.

November 11-én, szombaton reggel 5 óra 30 perckor kezdődött meg előnyomulásunk Orsova felé. Dunabágy irányából hatoltak elő vités csapataink és Orsova város délnyugati kijárata felé tartottak. A bajor csapatok első rohama a barikádok mögött védekes ellenséget körülbelül kétféle méterrel nyomta vissza. Ekkor gépfegyverek által támogatva megkezdődött a második roham. Az oláhok utolsó cspp vérükig védekeztek, de minden erőlködésük hiábavaló maradt.

Hat óra 30 perckor értünk a templomhoz és a fal szemben fekvő Aranystrépa szálldéshoz vezető egyenes utat. Véres kéztusában törték meg a bajorok és a magyarok az oláhok ellenállását és reggel nyolc órakor a sör-gyár falai mögé vonultak vissza az oláhok, ahol elbarikádozták magukat.

Az oláh foglyok elmondották, hogy szombat délelött Ferdinand oláh király két sürgönyt küldött az Orsovát megszállt csapatainak:

Orsovát védő bátor oszpataimhoz!

Katonák! Orsovát az utolsó emberig tartani kell! Románok! Bizom erőtkben és bevált vitézségekben. Ferdinand.

Az oláh király sürgönye már nem használt.

Vasárnap megostromolták a német és osztrák-magyar csapatok a sör-gyár barikádját. A gyár pin-csiben az oláhok jó fedezéket találtak, de keveset használt nekik, mert tűzértségünk hatásosan támogatva győztesen támadtunk.

Hétfőn reggel újhol megtámadtuk a sör-gyárba befészkelődött ellenséget. Miután csapatainknak sikerült a gyárat három oldalról körülvenniük, a negyedik oldalról pedig vasfegyverrel, az oláhok helyzete tarthatatlanná vált. A bajorok és a magyarok, noha az ellenség minden modern eszközzel és fegyverrel védekezett, átugrottak a gyár falain és akik meg nem adták magát, vagy nem tudott menekülni, azt levágták. Elfoglaltuk a gyárat, hatvan foglyot ejtettünk meg az oláh csapatok maradvéká visszavonult a Cserna partakon, annak keleti partjára. Orsovát a tizenhetedik oláh gyalogezred és az első gárdaszed száradai védtek.

A város az oláhok uralma alatt sokat szenvedett. A házakat csak itt-ott rongálta meg a bombázás és olyan kédek, mint Galiciában itt nem láthatók. A katonai lakfanyát lerombolták. Az elmaradott lakosság lakásait kirabolták és ebben eszedkezett nekik a oróselek is. Több üzletben semmi nem maradt meg, csak az ásványok. A polgársággal brutálisan bántak de senkit meg nem öltek. Az elmenekültek még nem térhetnek vissza mert elősorban a hatóságokat telepítik haza, ha azt a katonai helyzet megengedi.

— Ertesítés. Szives tudomására hozzuk, a tisztelt községnek, hogy a főtéri három gyógyszerier között, a mai vasárnap délután 1 óratól hétfő reggel fél 8 óráig Breuer Zoltán szolgálja ki a gyógyszerereket. Délelött azonban mind a három gyógyszerier.

Ablakredőnyök önműködővel minden nagyságban kaphatók Pallagi-cégnél

Az én adó-bevallásom.

Bevallottam én mindent, amit az adóbevallási íven kértek. Bevallottam nevemet, koromat, hol születtem, melyik városban, melyik községben, melyik országban. Bevallottam családi állapotomat, bevallottam, hogy nétem vagyok és nincsen nekem se tizenhat évesnél idősebb gyermekem, se tizenhat évesnél fiatalabb, se olyan, aki önálló keresettel bír. Bevallottam, hogy nincs se család, se segédem, se munkásem, se háson belül, se hiszen kívül. Mátérmet, iródat én bért nem fizetek. Nincs műhelyem, nincs fióküzletem, sőt asztalfiókom sincs. Nincs nekem nyugdíjsem, nincs életjáradékom. Nem vagyok se bérkocsitulajdonos, nem vagyok én fuvaros. Nem vagyok mejjoros és nincs tehensem. Nem tartok lovat se tüzetli ólra, se magánfegyvert. Nincs vadászati jogom, nincs halászati jogom és nincs révjogom.

Bevallottam, hogy nincs nekem egyebem, mint az az szerény fizetésem, amely homlokomra van sütve. A fizetésemet is bevallottam pontosan, egy fillért hozzá nem irtam, egy fillért belőle se nem vontam. Nem tegdítam le belőle nincs abban semmi virtus. Nem irtam be többet, mert polgári kötelességem az igazságot bevallani és az a kötelesség kizárja, hogy olyasmival dicsekedhessem, ami nincs.

Évek hosszú sora óta így vallok én be mindent becsületesen.

Én erre kaptam egy meghívót az adókövető bizottságtól, hogy szíveskedjék megjelenni. Szíveskedtem.

A bizottsági elnök melegen üdvözölt, a bizottsági jegy ő felsőzött, hogy foglaljak helyet a széken. Helyet foglaltatott velem. Mőltányos felszólítás volt, ők is foglaltattak már széket számam. Lesültem. Csand lett. A bizottsági elnök felhívta az alkalmat és a következő beszédet intézte hozzám:

— Tisztelt uram, ön bizonyára tudja, hogy jelenleg és a közlebbi időkben több pénzre lesz szükségünk. A lakosságról való gondoskodás több költségbe kerül, mint eddig. Az áramok se mehetnek nagyon fönyesen. A polgárságnak kötelessége, hogy erejét megfessítve, minél nagyobb összegekkel járuljon hozzá a fokozottabb kiadások fedezéséhez. Remélem elismeri e kívánság jogosságát?

— El.

— Tehát menjünk tovább. Mi, bizottság, figyelemmel áttanulmá-

nyoztuk az ön adóbevallását. Sőt összehasonlítottuk az előző éviéivel. Tis esztendőn át tett vallomásaival hasonlítottuk össze és képzolja mit tapasztaltunk.

— Mit tapasztaltak?

— Azt tapasztaltuk, hogy ön tiz év óta állandóan egy és ugyanazon szegény fizetést vallja be.

— Bevallom így van.

— Hát ez lehetetlen. Mi ismerjük az ön kvalitását. Mi lehetlennék tartjuk, hogy az ön fizetés tiz esztendő alatt ne emelték volna. Magyarázza meg, hogyan történhetett.

— Ugy történt, kérem szépen, hogy valóban öt évig kiadottam 20 korona fizetésemelésért, mint egy oroszán. Kűdöttem, de hiába. Erre aztán lemondtam a kiadolemlről és maradt szegény fizetésem emeleltlenül az, ami tiz év előtt volt.

— Helytelen, — szolt a megbotránkozás hangján a bizottsági elnök. — Ön bizonyára szegyenli ezt az állapotot.

— Szegyenlem.

— Mi tehát elégtételt szerzünk önnek, — folytatta az elnök — mi kijavítjuk az ön fizetését, fel emeljük a beírást egy összegre, mint hogyha tiz év óta duplájára emelkedett volna a fizetés. Reméljük örvend?

— Nagyon köszönöm.

— Mi köszönjük, hogy alkalmat adott az igazságtalanság korrigálására. Természetesen az adót a felmért fizetés alapján vetjük ki. Jó egészséget kívánunk.

— Én is kívánok valamit, de ha megengedik, elhallgatom.

— Csak tessék. Kívánságot elhallgatali mindig szabad.

Ezzel távoztam. Ők ott maradtak. Én boldogtalan voltam a felmért fizetés miatt. Pedig mássok boldogok szoktak lenni, amikor a fizetéseket felmértik.

A mai vásár.

„Hadi“ vásár volt.

Makó, november 18.

Hadinak nevezi a makói ember a silány rongy portékát, aminek értéke jóval kisebb mint a béke időbeli holmuknak s mégis drágább az ára. Szóval a mi silány az hadi. Hát ilyen volt a mai vásár is.

Már a vásár napjának elhelyezése a szokásos Erzsébet napjáról is nagyban befolyásolta a vásárt. Kevés volt a vevő, de még kevesebb az eladó. Hűjdanában egy jó ősi hatipiac kétszer olyan forgalmu volt mint a mai országos vásár.

A baromvásár sem volt élénk. A

szarvasmarha és sertésvásár a fellépet alátbetegségek miatt be volt tiltva s csak lovakat lehetett fehajani. Ebből aztán fel is hajtottak Makóról és a környékről körülbelül 2000 darabot de amelyből a tartott árak miatt csak kevés kelt el s 11 órára már üres volt a vásártér.

A kirakó vásár forgalma is minimális volt, ellenben az árak a legmakszimálisabb árakat is megcsufolták. A paprika piacon például nem áttalottak egy liter tehát 85 deka paprikáért 20 koronát kérni.

Volt olyan aki adott is ennyit. Áttalában 14—15 koronáért adtak csak egy liter tehát 45 deka paprikát. Rendőrségünk a paprika kilóját 10 koronában makszimálta. Ezt csak úgy jegyezzük meg.

Egy pár csimáért 140—160 koronát sőt a szebbjéért 200—220 koronát is kértek és fizettek.

A többi cikkekről nem is beszélünk minden cikknek óriási volt az ára, de mivelhogy a termelő osztálynak óriási a pénze, mindent megadott s így ha kicsi volt is a vásár pénzértékben jóval nagyobb forgalmu volt mint akármelyik debreceni vásár.

Csanádmegye jegyzői és a központi járás az alispánnál.

Ünnepik az alispánt.

Lelkes ünnepség színhelye volt ma a vármegyeházában. Hervey István alispánt ünnepelték magas kitüntetéssel alkalmából.

Csanádmegye összes községjegyzői tisztelgtek az alispánnál, hogy kifejezzék szíveskedésüknek a kitűnő alispánnak.

Majd a központi járás mintegy 100 tagból álló küldöttsége, papjai, jegyzői és bírák vezetésével bentelegett az alispán előtt. A küldöttség szónokája Návay Lajos v. b. t. t. volt, aki győztes beszédben vázolta Hervey alispán érdemeiben gardag munkásságát. Beszédben rátört a nemzeti küzdelem idejére is s elmondta azt amiért minden magyarul gondolkodó ember, föltétlenül tisztelje az alispánnak s ez az, hogy egy pillanatig sem adta oda magát az alkotmány ellenes darabont uralom szolgahadának.

Návay beszédére az alispán könnyezik meghatva válaszolt s megköszönte az üdvözlést, majd vendégül látta a megjelent küldöttséget, kik lelkesen éljensték a népszerű alispánt.

Vidéki körzeteket alakít a Közélelmezési Hivatal.

Az Országos Közélelmezési Hivatal, amelynek Kürthy Lajos bíró áll az élén s mely most kezdte meg működését, az egész országot élelmezési körzetekre osztotta fel és minden körzet számára állandó megbízottat rendelt ki.

A körzet vezetőinek feladata, hogy a közlelmezési és közlelmezési viszonyokra vonatkozólag körzetük hatóságaitól felvilágosításokat kérjenek, a hatóság esirányu tevékenységét megbírálják, eljárását ellenőrizsék, a beszerzési nehézségek felől tájékozódjva, az esetlegesen szükséges rekvirálásokról véleményt alkossanak s tapasztalataikról, valamint a hatóságok óhajairól a Közélelmezési Hivatalnak jelentéseket és javaslatokat tegyenek.

A körzeti beszerzésről illetékes helyen ezeket mondták nekünk.

Sok jót várunk az új eljárástól. Az eddigi nehézségek oka leginkább az volt, hogy a rendelkezések Budapestről történtek a vidék meghallgatása nélkül, illetve a vidéki hatóságok levélbeli vagy távirati jelentései alapján történő, nem lehetett a helyzetet sokszor tisztán felismerni és megfelelően intézni. Most hogy a Közélelmezési Hivatalnak körzeti iessenek, a megbízottak alkalmazzák a körzet sajátosságos igényeit megismerni s módja lesz a központi mindig helyesen informálni. Reméljük, hogy az új rendszer alatt sok élelmezési nehézség fog megszűnni.

Megírjuk azt is, hogy a Közélelmezési Hivatal megkezdvén működését, igen nagy súlyt helyez arra hogy a közlelmezési tárgyában kiadott kormányrendelet a törvényeket megillető legteljesebb saigorussággal betartassanak. Az erre irányuló ellenőrző intézkedés főcélja, hogy figyelemmel kísérfjék ugy a közlelmezési, mit az iparosok, kereskedők és élelmeziszeresek, de különösen a kormányrendeletek végrehajtását val megbízott közigazgatási hatóságok működését és ahol azokban a legbákelelyebb visszaélés vagy akár csak a legkisebb mulasztás jentkezik, azt könyörtelenül és ki méltlenül megtoroifják.

Az egyes körzetek kiküldöttjeinek ellenőző működése leginkább a rendeletek végrehajtásának közvetlen közegére a jegyőkre és más közigazgatási szervekre terjed ki.

Az ellenőrzés és esetleges megtorlás munkájával együtt jár, hogy

Ideálisan szép üde arc bőr

Máshol sehol, Csak kizárólag

fehér és crém színben, Ideál-szappan.

ma már egyedül a Kudar-féle Makói Ideál crémnel, Ideál arc tej ápolásával érhetünk el, 1000-nél több elismerés bizonyítja hogy pattanást, arcvörösséget, májfoltot, szeplőt elmulaszt.

Makó-Ujváros Kudar-féle gyógyszerertárban szerzhető be. Törvényesen védve van. tégely Ideál-crém, üveg Ideál-tej, Ideál-pouder rózsa,

Kudar Lajos gyógyszerertára, Makó-Ujváros.

mindazok a közigazgatási szervek, akik a rendeletek intézkedéseinek kellő időben, kellő gyorsasággal és erővel való keresztülvételében mulasztást követnek el vagy akik a rekvizitáció és közlelmelés tárgyaiban kiadott kormányrendeleteknek a leggyorsabban és a legnagyobb bugalommal nem tesznek eleget, avagy nincsenek teljes odaadással azon, hogy ezeknek a rendeleteknek meglegyen a kormány által előírt sikerük, a személyre és rangra való tekintet nélkül felfüggesztik állásukat.

NAPI HIREK

Kiss Pál dr. emléke.

A belvárosi református templomban vasárnap délután két órákor gyászistentisztelet lesz Dr. Kiss Pál emlékezetéért. Felejtetetlen felelős szerkesztőnk áldott lelkének üdvösségéért száll fel a fohász a Mindenhatóhoz. Nagy lelke ment minden földi bajtól a magasságos menyekben éli tovább az igazak életét. Mi nagy eszméinek s dus szellemi kincseinek törpe örökösei vasárnap, csak imádkozni tudunk érte, aki az emberiségért, a hazáért élt s a hazáért adta oda drága életét. Az ő nagy emlékéért lésszen a gyászistentisztelet s a mi vigasztalásunkért, akik nem tudunk beletörönni a mi nagy-nagy vesztésünkbe. A vasárnapi gyászistentisztelet a nagy halott emlékéhez méltó ünnepélyesség keretében fog lefolyni s az emlékbeszédet maga Nagy Károly kir. tanácsos elnökléskész fogja elmondani. Akik Kiss Pál dr. felelős szerkesztőnknek életében tisztelői voltak bizonyára nagy számban vesznek majd részt az ő áldott emlékezetéért rendezendő vasárnap délutáni gyászistentiszteleten.

— Házasság Ilju Nagy Károly sonkolyovi reform. lelész, f. hó 16 án kötött házasságot néh, Kovalk József gazd. iatész kedves leányával: Erzsikóval, Tiszaugon.

— Hirtelen halál a tanyán. László József 52 éves makói embert tanyájának istállójában halva találták. Az előhívott rendőrség megállapította, hogy László hirtelen halált halt. László 1 esztendőig bent volt katonaságnál. Ott valami bajt szerzett ami ma, míg az istállóban foglalatokodott hirtelen meglepte és megölte. Temetése holnap lesz.

— A katonai fölvételek. November 30 án jár le túljomlásában a szabadsága azoknak a kereskedőknek, bizonyosoknak,

iparosoknak, akik a gabonaszállításokkal és rokonaságokkal foglalatokodnak. A szakmabeli munkálataik azonban most még nagyobb intenzitással folytatódnak, amennyiben a fergalmi viszonyok és egyéb körülmények sokban nagyon is késeltették a munkálataikat. Ezenkívül a rekvizitációk, beszerzések, dílések stb. aprólékos és rendkívül körültekintő figyelmességet igénylő feladata is erősen lekötötte a megbízott kereskedőket, iparosokat, amiért is legtöbbjük kénytelen volt szabadságának a meghosszabbítását kérni. A vonatkozó kérvényeket az Országos Közlelmelési Hivatal fogja esetről esetre véleményezni, hogy ezután a kereskedelmi és honvédelmi miniszteriumok a rendszeresített eljárás alapján intézkedjenek.

— Karácsonyra lesznek egykoronás bankjegyek. Az Osztrák-Magyar Banknál sürgősen dolgoznak az egykoronás bankjegyek kiadásán s valószínűleg karácsonyra már forgalomba is hozzák az új papír egykoronásokat. Egyidejűleg megkezdik a kétkoronás bankjegyek bevonását s jobbat csinálnak, mint a régiak voltak. A háború után pedig úgy a két-, mint az egykoronás papírpénzt kivonják a forgalomból.

— A közlelmelési vezedelmek. Messze van még a tél, messze van a diassötörös idők, de más esztendőben télen se vágják anynyi sertést, mint most. Ennek az az egyszerű oka, hogy nincs mivel bizlalni az állatokat. Kinesért se lehet kukoricához, árpához, korpához jutni. A zeiros bédnök feresen maradnak a mai diassötörök után s el se képzelné, miocoda zeirhiány lesz a tél és tavasz folyamán, ha csak a sertések időelőtti levágásán nem segítenek. A korpá-, kukorica és árpaközponatok erat arról jök, hogy igéretkei traktáják a kihezett sertéseket, amiól bizony azok nem igen hájasznak meg. It tehát a kormányknak, vagy az élelmelési elnököknek kell közbelépni. Nézzenek egy kicsit a külföldi központok körmére is, mert a közlelmelését súlyos válság fenyegeti a mostani rendszer mellett.

— Anyakönyvi hírek. Jó Farc 10 npos, Nagy György János 62 éves, Juhász Ianc 80 éves.

— Értésítés. Tisztelettel értesítem a n. é. hölgyközönséget, hogy divatos szörme-garnitúrákat raktáron tartok. Régi szörmek átalakítását elvállalom. Szives pártfogást kérve teljes tisztelettel Weizmann Malvin, Fötér, rendőrség épülete. Velour, filz és bársony kalapok mélysn le szállított árban kaphatók.

**Hirdetések
fölvételnek**

Egy makói hős kitüntetése

Tizennégy-szer robbantotta fel az ellenséges állásukat.

Egy derék makói hős kitüntetéséről kaptunk ma hírt, aki alaposan rászolgált a kitüntetésre s megmutatta az ellenségnek is meg a bajársálcak is, hogy „makói vasgyerek”.

A kitüntetett makói hős még alig husz esztendő, de már is, dicőségben gazdag mult van mögötte. Megseregte idős a bronz, s his ezüst és most a nagy ezüst világségi émet.

Szieber István a makói hős gyereke, aki eselőtt 14 hónappal önként ment a frontra s ott a legbátrabb hősök módjára viselkedett.

Jóssai Jöhercegnek is feltűnt a hős kabos és egyben a frontról 14 napi szabadságot maga a főherceg adott neki.

A hős makói fia patrúja csupa alföldi hős emberekből került ki. Dr. Székely Balint, Szieber István tiszta és Russ Pál magyarszárdi és Tóth Domokos Pusztakarovári fiúk. Es az a hős patrú amelyik tizennégy-szer egymásután felrobbantotta az ellenséges állásokat.

A legutóbbi hős vállalkozásánál Szieber szerezéselőtt járt, mert egy gránát előidézte légnymás fölött, sulyosan megsérülte mert a szegedi kórházban ápolják ott adták át neki az első osztályú vitézségi émet is fényes ünnepély keretében.

A hős makói fiut a fiataik is nagy számban keresték fel betegágyánál, hogy időzöljék.

Nincs most más vágya a hős „makói vasgyerek” nek csak, hogy minél előbb felgyógyuljon s ujból kimohessen a harcokra, kiut dicőségét szerezni a magyar és a makói szívnak.

Makói Ürönia Színház

Telefon száma: 181

Vasárnap, 1916. nov. 19 én,

Uj velitögépekkel!

KILENC SMARAGD

Detektív történet 3 felvonásban.

Ha majd béke lesz
Életkép 3 felvonásban.

Nagy előadás! Kezdeté 3, 5, 7 és 9 órákor.

Katonák örmestertől lefeté a jegy felét fizetik, kivéve vasárnap este

REGÉNY.

Egy világyvros rajzolat.

(1819)

180. fejezet.

Ibrahim.

— Csak tegye el! mondá. Nem nekem való portéka! Nincs én nekem kidobni való ötvözezer frankom.

A muszulkan szó nélkül eltette, visszaült helyére és tovább csibukozott.

A dolognak híre ment. A niszalak kezdtek érdeklődni a külnői muszulkan iránt, ki egész nap egy szót sem beszélt magától s ha kérdezték, éppen csak annyit mond, amennyi ekvivalenül szükséges.

Meg aztán sem is hinné seuki, mily drágaságok vannak abban a kis-ke lyukban! Például egy keleti gyöngyfűzér, melynek ára ötvözezer frank!

E híre többen fölkereskedek a nagy és félvilág hölgyei közül s betörték a szótalan muszulkan boltjába megtekinteni a híres gyöngyfűzért. Ibrahim mindenkinek, aki csak kíváncsi, megmutatta a drágaságot. Egy hölgy alkudni is kezdett rá és igért harmincezer frankot.

Ere a muszulkan egyzeretlen kivette a hölgy kezéből a gyöngyfűzért, s visszatette a kasszába, melynek még a földjét is lecsukta, mintha sértésnek tartaná a gyöngyfűzóra nézve, hogy csak harmincezer frankot igérnek érte.

A következő napon nagy estély volt X. orosz nagyhercegnél, ki jelenleg Niszában időzött. Ez ugynevezett ur estély volt, melyre a nagyherceg csak u i barátait hívta meg. — Ott voltak természetesen a félvilág kiválóbb dámai is, akikkel ily alkalmal fesztelenül lehet mulatni.

(Folyt. köv.)

Nyíltér*)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokouok, jóbarátok és ismerősök, kik felejtetetlen drága jó édes anyánknak és nagyanyánknak,

Özv. Burunkai Jánosné

Erdei Juliánna

f. hó 14 én végbement temetésén megjelenni szivesek voltak és ezáltal mérhetetlen nagy fájdalomukat anyhítemi igyeksztek, fogadják legbátrabb köszönetüket. Ugyanezek hálás köszönetüket nyilvánítják Nagy Károly lelkész urnak megköté bosszúéért. valamint Kási Gyula kántor urnak a sir fölött mendott megköté gyászbeszédeért.

A gyászoló család

A Hunyadi-utca

10. szám alatti ház örökáron eladó.
Értekezni lehet:
Kissa János tulajdonossal.

Fejéstől elválasztott házas fotó-
nek és culyára mehető bikák
eladók, valamenyül a readó fe-
nyész anyag. Megtekinthető:

Hinkó János

Pogányári gazdaságban Kis
Zomber

Felhívom,

az orok, és urbólgyek egyetmát st
a senek

cipőt rendelni,

IF. KOVÁTS nál mie őt az árak nem
emelkednek! Nem hárí anyze! Láb
betis a leggyezzerűbbtől a legfucmabb
kivitelűig! Gyorsan és pontosan fé-
szülnek! Kéz cipők rakárán, női
cipők 35 sz. től, férfé 16 kor. től,
20 as baba cipők 1 kor.-tól. Cipő lat-
pallások gyorsan fé szülnek! Rakócy-
utca 35 sz. az érben, volt Molnár-féle
ház! (Képzelt tanorokot fizetéssel
felvesszük.)

Bor eladás.

Saját terméű tisztán kezelt
10 hektoliter boremat
ajánlom a tisztelt körönségnek,
50 literfől feljebb.

Kocsis Sándor,

Hajnal utca 12.

Rattkai Péteró gőzekstulajdonos
gabona vagy hagyma föld
elszántására elvállal

ugyanott arankameates herőmögöt
nagyban és kicsinyben kaphatók.
Értekezni lehet: Váradi utcai ven-
deglőjében 48. szám alatt

Eladó ház.

Egy 6 szoba, 2 konyha, 2 éléskamra,
pírca, mosókonyha, külön baromfi
udvar, 600 négyzetgöl kerítel és a
hozzátartozó melőszelvényekkel álló
ház, melybe ártzi víz van bevezetve
s gardálkodónak igen megelel, örök
áron szabadszóból eladó, ugyanott
egy utcai butozott szoba azonnal
kiadó. Értekezni lehet járandó tanya
82. szám alatt, a vöröskereszt mellett
a tulajdonossal,

Kocsik Pállal.

A Lonovics Sugár-uton 553
négyzetgöl telek. házhelynek
igen alkalmas eladó.

Értekezni:

Özv. Dr. Kiss Pálnéval
Hajnal utca

Tanulói felhívás.

A Makói tan özetesem igen tisztelt
tanulói és gyerekek b. tudományra
hözne. Köny. f. évi december hó 2-án,

a tölü helyre a
főntartást

megkerdem, Tenkani fogom ugyan
főgl. mint a legújabb tanosok. B
hogy tanítványom ezeket feljelen
elrajtí hássz, a tanítást határisól
nem hőtő. Adéig járhatnak beza
tanítványaim, míg utolsón tésse
leghitűnőbbben el nem sajátították.
Minian pedig, én a városban már de
fzedek óta mőködöm a n. é. közs-
ség legnégyobb megőgődés és leg
teljesebb okmőreke mellet, el őg
biztatókat nyúj azra sőtve, hogy
tánón özetemben az özetet rend leg
pontosabb betartás mellet folyik
tanítás s így minden szűő hában
remé bőséjje gyerekek. — Tanítón
tereken kívül az özetet, a városban
ban is óg viselőket az a esős tel-
tartást. Felkérem tehát az igen tisztelt
szülőket és gyerekeket, hogy gyerme-
keiket minél előbb beiratni kérvessék
jretek.

Iratkozni mindenkor lehet lakó-
mon, Graf Vaj utca 250 hol most is
estétkint állandóan folyk a tanítás.

A n. é. közsőség szives pártfogását
kérvő, maradok

tisztelettel

Solwarcz Miksa

okl. tanítónő.

Egy

tanuló

fizetéssel felvőttek a
„Makói Független Újság”
nyomdájában.

Szállításhoz

vas abrencsok

jutányos áron kaphatók.
Cím a kiadóhivatalban.

A Makói Önségélyző Egy-
let mint szövetkezet, (Hunyadi-
utca, makói takarékpénztár
épület) újonnan megnyit

zálogintézet

a legmérsékeltébb kamattól és
legelőnyösebb feltételek mellet
kölcsönöket ad

ékszerreke, arany és ezüst-
neműekre értékpapírokra,
sorsjegyekre
és egyéb ingóságokra.

Takarékári osztály kőcső-
nöket fogad el és azokra hűb
és fizetési feltételek mellet
ingatlanokra, váltóra és kőte-
lezvényre.

Hivatalos órák d. e. 9—12-ig
d. a. 3—5-ig.

Dudás József

udatja a makói határban ka-
rabuka sarkánál, Fúrge Imre
szomszédságában
44 kis hold földjét,

tanyaépülettel szándékozik
örökáron eladni, amely föld
hagyma alá is nagyon alkal-
mas kisebb parcellákban is
megvehető. Jelentkezni lehet:
Vásárhegyi utca 80 új szám,
vagy a helyszínen 322 tanya
szám alatt.

Jó és olcsó

ruhákat ha óhajt, forduljon
teljes bizalommal az alatt im
céghez. Üzletemben ruhák
fűtést, jarrást, atókat

női és férfi ruhák
neműekben olválhatok

Kivánatra házhoz megyek.
A n. é. közsőség szives párt-
fogását kérvő, vagyok kiváló
tisztelettel:

Nagy István

szabó-mester, Hajnal-utca 14.

Eladó földök Vere-
boshen és Bánomban

Értekezni lehet:

Iritz Miksánál.

Értesítés.

Fogkoronák, hűak, egész fog-
sorok, szápadlás nélkül, arany-
ból, platinából

fogtömések

azüst amalgamból és a fog
színevel azonos porcellánból.
Fogkövek elővelítésel, fogak
fehérítésel és más legsorok
átalakítását elvállalom. 23 éves
fogtechnikusi gyakorlata alatt
61bb éven át Budapeston és
Berlinben is szerzett lepa-
talataim felbátorítanak arra,
hogy ezen szakmásonat a
nagyérdemű kőcsőség becses
figyelmébe ajánlam.

Teljes tisztelettel:

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Un-
utca, Böhm-féle ház, Makón.

Kiadó hagymaföldök

közel a városhoz
Iritz Miksánál.

Marhabőr

lőböt, jubót, nyulböt, bér-
lőböt, gőböt és másféle
bőröket és gyapjat, a legúj-
gőböt napi árban veszek.

Léwonstein Árnin

Doak Porocpatea 48 szám.
Főcsuul borméds mellet.

PEER EMONE
gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CREM
gyerekek és bizosán ható ár-
telmélés szer: szűő, máj-
folt, aró, bőrvad és más-
féle bőrbetegségek ellen.

Vilma hajnap Vilma sz p-
pan és hajnap szer.

Ára: Vilma sz 1 koroná,
Vilma hajnap 1 koroná, Vilma
sz 70 fill. Hajnap 1 K.
Ezen piperezerek tébb lévélőton
ermekkel lettek kőntőve.

Föld hagyma alá

Igen kitűnő minőségű
20 katasztrális
hold föld

hagyma alá, esetleg egy
főcsuulnak is, ólőben és
rendkívül kedvező fizetési
feltételek mellet bérbeadó.

esetleg örökáron eladó.

Értekezni lehet:

Özv. Dr. Kiss Pálnéval
Hajnal utca 12. sz. az egy
a „Makói Független Újság”
kiadóhivatalában.

Makulatur papir

nagyban és kicsinyben kapható
A „Makói Független Újság”
kiadóhivatalában.

Nyomatott Özv. Dr. Kiss Pálnéval a „Makói Független Újság” villamoserőre berendezett gyorsajtóján, Makón.